Галя – дівчина дуже вбога.

Тимко – хлопець, її приятель.

Снігур-Снігурович – сніговий бовван.

Зима – цариця.

Вітер.

Круки.

Весна.

Легіт-хлопень.

Сонце.

Квіти. Кузьки.

Промінь.

Галя виглядає в вікно затушкованої хати на Тимкову роботу.

Тимко

(доліплює Сніговика).

Галю, Галю! вийди, серце,

Подивись, що я зробив!

Галя

Ой, не вийду я, Тимосю,

Морозенько не звелів.

Тимко

Ну й дівча! Та посоромся!

На Мороза ж ти наплюй!

Та тобі в чоботях добре –

Голобоськи потанцюй!

Тимко

Нащо ж боса? Взуйся, Галю,

От кумедна! Ха-ха-ха!

Галя

Взуйся! Драні черевики

Та й свитина теж лиха.

Тимко

Так чого ж глядить матуся,

Та роззява ж ти сама!

Галя

Я й казати їй боюся:

Грошей в нас зовсім нема.

Тимко

Он, чи бач! Ну, не журися,

Ти віконце прочини

Та на мого Снігуренка

Люб’язненько позирни;

Ач який! Живий та й годі!

Ще підправлю та й кінець!

Ну ж набакир здіймем шапку –

Що? хіба не молодець!

Галя

Гарний, гарний. От так красень!

А тепер сніжки качай

Та й сади в його рясненько!

Та удатненько влучай!

Тимко

Що ти? Зразу повалити?

Галя

Не повалиться – не бійсь,

Ще зміцніє! Ну, катай же!

Промахнувся! Не журись!

Тимко

Справді, Галю, як же гарно!

На й тобі – ось постривай!

Ось я зараз – що, примерзло?

Ну, гаразд! Тепер давай!

Обоє хочуть відкрити віконницю.

Галя

О, як зимно! Ні, Тимосю,

Годі матінку гнівить:

Я морозу напустила, –

Мушу пічку натопить.

А дровець лишилось обмаль.

На здоров’ячко гуляй!

(Зачиняє вікно).

Тимко

Коли так, то й я не хочу,

Ти, Снігуре, теж тікай!

(Б’є його. Сніговик іде).

Зима

(стара баба в білому кожусі з ледяними чотками)

Стій! не смій!

Ти куди оце наклався?

Сніговик

Так… Світ за очі іду!

Зима

Як світ за очі? Та чого?

По яку лиху біду?

Сніговик

Так звелів Тимко, бабусю.

Зима

Що ти слухаєш Тимка?

Я тут всюди господиня!

Що за вигадка така?

Що тобі не до вподоби?

Ач як гарно все кругом:

Все завмерло, заніміло,

Все притрушене сніжком.

Я сніжку іще навію,

Ще морозцем покріплю.

Ач дурненький, як жалію –

Як синка, тебе люблю!

Сніговик

Нізавіщо не лишуся –

Так образив Тимохвій.

Я іду. Прощай, бабусю!

Зима

Стій, не смій!

Не пускає. Він спиняється. В сніговому заметі чути вовтузню, далі голоси.

Квіти-Первоцвіти

Дзінь, дзінь, дзінь!

Зимо, згинь!

Зима

Хто там дзвонить?

Мене гонить?

Не лякається зима!

Квіти

Ми!

Бриндушка

Я, бриндушка біла,

В заметі сиділа.

Силки набирала,

Весну закликала:

Дзінь! дзінь! дзінь!

Пролісок

Я пролісок синій,

Твій братічок рідний,

Ми первісні квітки,

Веснянії дітки.

Дзінь! дзінь! дзінь!

Зимо, згинь!

Зима

Геть з очей! Отут донині

Я була скрізь господиня…

Квіти

Знаєм, знаєм! Ти була,

Ти все снігом замела,

Все побила, поморила

Та й твоя тепер несила.

Дзінь! дзінь! дзінь!

Зимо, згинь!

Сонце встане, сонце гляне,

Сила й злість твоя розтане, –

Стануть квіти розцвітати,

Прийдуть діти погуляти,

Дзінь, дзінь, дзінь!

Леготе, прилинь!

Легіт

Хто тут кличе,

Хто тут дзвонить,

Хто кого тут

Геть вигонить?

Квіти

Ми, братіку, ми!

Поможи, бо не здолаєм

Побороть зими!

Легіт

Квіти-діти, що так рано

Піднялися з-під землі?

Квіти

Що за рано? Вже пора нам,

Вже струмочки скрізь пішли!

Дзінь, дзінь, дзінь!

Весно, прилинь!

Легіт

Стривайте, поможу я вам,

Мато я чудовий міх:

Як розкрию, як дмухну я,

Згине прикрий сніг.

Зима

Постривайте, не втішайтесь –

Ще не вмерла я.

Ще провчу вас! Ще не зникла

Силонька моя!

Гей, москалю, вітре буйний,

З північних країн,

Озовися, поспішися,

Вірний челядин!

Чутно гудіння, вривається Північний вітер у кожусі, розпатланий, з крижаними крилами.

Північний вітер

Осьде я, царице!

Чолом, білолиця!

Гетьте, пронози,

Всіх заморозю,

Гу-у-у-у!..

Квіти

Ой горе, горе!

Вітер нас боре,

Валить зовсім з ніг,

Тікаймо під сніг!

Зима

Ху-ху-ху!..

Вітер

Ха-ха-ха!..

З’являється сонячний Промінь у золотій тонкій одежі, на горбку.

Зима

Що це за проява?

Гирявий гакий!

Та чого сюди припхався,

Говори мерщій!

Промінь

Я тебе, лихую бабу,

Відси прожену!

Зима

Ох, нікчемо непотрібна!

Мене гнати? Ну!

Промінь

Я сонячний промінь,

Я сонця синок,

Друг діток, і квіток,

І дрібних пташок.

Тікай же, лихая,

Не смій мордувать

Нікого в цім краю!

Гайда спочивать!

Зима

Ой, душно мені!

Крекче, сідає й скидає кожух.

Вітер

Ой, нудно мені.

(Похнюпився)

Сніговик

Ой тяжко мені.

Зима

Та вгамуйся! Ми втікаєм.

Край цей тільки покидаєм.

Мій товариш, любий брате,

Де ми будем спочивати?

За крижаним океаном

Вічний холод, вічний сніг,

Там ніхто нас не зневажить,

Не підніме нас на сміх:

Ні пекучі діти сонця,

Ні глузливі свистуни,

Ні весни мізерні діти,

Первоцвіти-брехуни.

Сніговик

Ой візьміть мене з собою –

Я вже більше тут не встою.

Промінь

Постривай лиш, Снігуренку,

Як прилине тут весна,

Долю щасну, веселеньку

Подарує всім вона.

Сніговик

Ой гірка моя доленька,

Розтаю я поволеньки!

Промінь

Не снігур ти з цього часу,

Геть кожуха й капелюх!

Будь же хмаркою в блакиті,

Будь легенький, наче пух!

Сніговик

Що це сталося зі мною –

Стало легко так мені?

Не журюся за зимою,

А радію я весні,

Промінь

Ти під ласкою моєю

Весь розтанув, наче дим,

Так тепер весну стрічати

Разом, братіку, ходім.

Багато квіток

(разом)

Дзінь, дзінь, дзінь!!!

Весно, прилинь!..

Промінь і Легіт з сопілкою зіскакують з горбка.

Ті ж і Весна з своєю челяддю: божі ручки, фіалки, тюльпани, конвалії (ландиші) і т. ін. Прибрані відповідно квіти, метелики, кузьки. Весна в червоній сукні, з вінком на голові сипле обома руками квіти, всім усміхається й киває. Музика, спочатку тиха, веселішає.

Пташки

Цвірінь, цвірінь, журбу покинь,

Леготе, прилинь!

Первоцвіти

Весно, весно, весняночко,

Ми тебе вітаєм,

Свою чергу, паняночко,

Другим одступаєм!

Танок квітів і пташок. Весна сидить на горбку, оточена своєю челяддю.

Галя

(виглядає в віконце, плеще в долоні).

Тимку, Тимку, як же гарно,

Скільки пташок та квіток!

Тимко

Справді! Галю, як чудово,

Де ж пак мій Сніговичок?

Галя

(сміється)

Помело та шапка –

Ось по йому знак.

Сам же розтопився,

Видко, твій козак.

Тимко

Ой снігуре, бідолахо!

Сніговик мій, горопахо!

Сніговик

(одвічае з гори)

Не журись, Тимосю,

Дарма не ридай,

Та мене з мандрівки

Пильно виглядай!

А тепер полину,

Хмаркою зроблюсь,

По чужих країнах

Сили наберусь.

Як почне ж вас влітку

Сонце допікать,

Я з гори прибуду

Силоньки додать.

Я цілющий дощик

Принесу квіткам

І казок чудових

Розповім я вам…

Та до побачення!

Діти

(разом)

Ну, здоров бувай

Швидше прибувай!

Сніговик махає блакитною занавіскою в такт музиці, що грає все тихше і тихше, і з нею тихо спадає завіса.

Хор

Весна зиму гонить,

Ох, ох, ох!

Зима сльози ронить,

Як горох.

Вітерець крилами

Мах, мах, мах!

Нишпорить за нею

По кущах.

Круки лиховісні

Та сичі

День і ніч лякають,

Кричучи.

Грає гайвороння:

Крах, крах, крах!

Зиму огортає

Смертний жах:

В нестямі тікає

Геть лиха,

Ми ж услід регочем:

Ха-ха-ха!!!

Завіса

Примітки

Лібретто дитячої опери. Вперше надруковано в другому томі збірки "Творів" Дніпрової Чайки, "Рух", Х., 1931. Подається за першодруком.